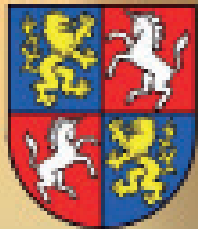

1. jún Medzinárodný deň detí
14. jún Svetový deň darcov krvi
15. jún Deň otcov

VRÚTOČAN

Ročník 25, číslo 6 / 2014 Regionálny mesačník Vrútok - bezplatne

OBSAH

* Strany 2,3

Aktuality

* Strana 4

Výsledky volieb
európskeho parlamentu

* Strana 5

Aktuality

* Strana 6

Rok Hany Zelinovej

* Strana 7

Vrútockí školáci v minulosti

* Strana 8

Kultúra

* Strana 9

Školstvo

* Strany 10, 11

Spoločenská matrika

* Strana 12

Aktuality

* Strana 13

Križovka

* Strany 14, 15

Šport

* Strana 16

Pozvánky

Deti zo ZŠ Hany Zelinovej na tvorivých dielňach v Mestskej knižnici vo Vrútkach

NEPLÁNOVANÉ ZASADNUTIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

22. mája 2014 sa konalo neplánované zasadnutie mestského zastupiteľstva. Otvoril a viedol ho primátor Vrútok Ing. Miroslav Mazúr.

MsZ prijalo tieto uznesenia:

Uznesením č. 76/2014 MsZ berie na vedomie informáciu o organizačnej zmene na Mestskom úrade vo Vrútkach od 1. 6. 2014.

Uznesením č. 77/2014 MsZ berie na vedomie nové vydanie organizačného poriadku mesta Vrútky – Mestského úradu vo Vrútkach spolu s organizačnými schémami.

Uznesením č. 78/2014 MsZ schvaľuje realizáciu investičného zámeru – oprava zaústenia Kamenného potoka ul. Hornej Kružnej vo Vrútkach po vysúťazení predmetu zákazky finančné prostriedky použiť z návratných finančných prostriedkov schválených uznesením č. 1/2014.

Uznesením č. 79/2014 MsZ schvaľuje dodatok č. 4 k nájomnej zmluve č. 26/98-2 medzi mestom Vrútky a Plaveckým a vodnopólovým klubom Vrútky.

Uznesením č. 80/2014 MsZ schvaľuje zahraničnú služobnú cestu primátora mesta Vrútky do Talianska v dňoch 13. 7. 2014 až 19. 7. 2014. -red-

Vyčíňanie počasia spôsobilo nemalé škody

V polovici mája bolo takmer na celom území Slovenska nepriaznivé počasie. Silný nárazový vietor a intenzívny dážď ohrozovali životy ľudí a spôsobili nemalé škody na majetku. Vyčíňanie počasia postihlo aj územie Vrútok, aj keď, našťastie, nie až v takom rozsahu ako v iných častiach Slovenska. Situáciu v tomto nečase sledovala aj Mestská polícia Vrútky. Počas vykonávania služby monitorovala nábrežie riek Turca a Váhu, ktorých hladiny náhle stúpali, kontrolovala kritické miesta v blízkosti vodných tokov, kde by sa mohli zdržiavať bezdomovci a osoby podceňujúce silu živla. Nárazový vietor a víchrica lámali stromy a konáre, čo komplikovalo prechodnosť chodníkov a ciest v centre mesta i v priľahlých oddychových zónach mesta, akými sú nepochybne nábrežie rieky Turiec a jeho gaštanová aleja. Počas noci z 15. na 16. mája boli zaznamenané výpadky elektrickej energie, niektoré

mestské časti ostali bez pouličného osvetlenia. Vietor zanechal stopy aj na dopravnom značení, hliadky mestskej polície zistili poškodenia na viacerých miestach. Situáciu v meste museli akútne riešiť aj zamestnanci mestského úradu (ako vidno na fotografii), ktorí čistili Nábrežnú ulicu, odstraňovali vyvrátené stromy a popadané konáre. -red-

Mesto Vrútky každoročne oceňuje osobnosti, ktoré sa mimoriadnym spôsobom zaslúžili o jeho dobré meno, pričínili o hospodársky rozvoj, urobili dobré meno mestu Vrútky mimoriadnymi športovými výkonmi, získali mimoriadne ocenenie celoštátneho alebo medzinárodného významu, s nasadením vlastného života zabránili smrti, alebo hospodárskym škodám, dlhodobo vyvíjali charitatívnu a dobrovoľnú činnosť v prospech občanov mesta. Ocenenia môžu byť odovzdané aj kolektívom. Mesto môže udeliť tieto ocenenia: Čestné občianstvo mesta Vrútky, Cenu mesta Vrútky, Cenu primátora mesta Vrútky, Pamätný list. Návrh na ocenenie môžu podať aj občania mesta Vrútky a to písomne (v zmysle prílohy č.1 VZN 1/2010), ktorú nájdete na www.vrutky.sk. Návrhy doručte do 9. júna 2014 na Odbor kultúry a športu mesta Vrútky. -red-

V máji prebehla v meste jarná výsadba kvetov a kosenie trávnikov. Pracovníkov odboru výstavby a životného prostredia ste mohli vidieť počas každoročných jarných prácach v uliciach Vrútok. Nie vždy im to však umožňovalo počasie a to najmä pri kosení mestských častí. Za trpezlivosť ďakujeme a zároveň chceme požiadať obyvateľov, aby neničili a nevytrhávali zasadené kvety. -red-

Odpoveď na dotaz od občanov: MsÚ dodržiava odporúčanie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo SVS 204-2004/00329 z 19. apríla 2004 na používanie vlajky Európskej únie pre štátne orgány a územnú samosprávu. Aby sa nenarušil vzhľad historickej budovy mestského úradu, máme **od roku 2004 umiestnenú podobu vlajky Európskej únie na železných stojanoch vľavo pred budovou úradu** (na fotografii), čo spĺňa odporúčanie Ministerstva vnútra SR. -red-

Primátor mesta Vrútky vyhlasuje

1. výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa:

Materskej školy na Ulici francúzskych partizánov 19, Vrútky (predpokladaný nástup od 14. júla 2014)

Materskej školy na Ulici nábrežnej 2, Vrútky (predpokladaný nástup od 7. júla 2014)

Požadované kvalifikačné predpoklady a iné kritériá a požiadavky:

odborná a pedagogická spôsobilosť požadovaná na stupeň a odbor vzdelania pre príslušný druh a typ školy podľa Zákona č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 437/2009 Z.z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických a odborných zamestnancov; najmenej 5 rokov pedagogickej praxe; občianska a morálna bezúhonnosť; spôsobilosť používať slovenský jazyk v úradnom styku; znalosť práce s PC; riadiace, komunikačné a organizačné schopnosti; flexibilita, zodpovednosť a spoľahlivosť; vyrovnaný postoj k pracovnému zaťaženiu.

Zoznam požadovaných dokladov:

písomná žiadosť o účasť na výberovom konaní; overené kópie dokladov o vzdelaní (vrátane jazykového); doklad o dĺžke odbornej praxe; štruktúrovaný profesijný životopis; motivačný list; písomný návrh koncepcie rozvoja školy (v rozsahu maximálne 4 strany); výpis z registra trestov (nie starší ako tri mesiace); písomný súhlas uchádzača na použitie osobných údajov pre potreby výberového konania v zmysle § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov; písomné čestné vyhlásenie o pravdivosti všetkých údajov uvádzaných v žiadosti a predložených dokladoch.

Prihlášku do výberového konania, spolu s požadovanými dokladmi,
doručte v zalepenej obálke, alebo poštou do 11. júna 2014,
do 15,00 hod. (v rámci úradných hodín MsÚ),
na adresu: Mesto Vrútky, Mestský úrad, Matušovičovský rad 4, 038 61 Vrútky.

Obálku označte školou, na ktorú žiadosť podávate:

„MŠ francúzskych partizánov“ „MŠ nábrežná“

2. výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa:

Základnej školy Hany Zelinovej, na Ulici Čachovský rad 34, vo Vrútkach (predpokladaný nástup od 14. júla 2014)

Požadované kvalifikačné predpoklady a požiadavky:

odborná a pedagogická spôsobilosť požadovaná na stupeň a odbor vzdelania pre príslušný druh a typ školy podľa Zákona č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 437/2009 Z.z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických a odborných zamestnancov; najmenej 5 rokov pedagogickej praxe; vykonanie prvej atestácie; občianska a morálna bezúhonnosť; spôsobilosť používať slovenský jazyk v úradnom styku; znalosť právnych a ekonomických predpisov a školskej legislatívy; riadiace, komunikačné a organizačné schopnosti; flexibilita, zodpovednosť a spoľahlivosť; vyrovnaný postoj k pracovnému zaťaženiu.

Zoznam požadovaných dokladov:

žiadosť o účasť na výberovom konaní; predloženie písomného návrhu koncepcie rozvoja školy (v rozsahu maximálne 4 strany); overené kópie dokladov o splnení kvalifikačných predpokladov; doklad o dĺžke odbornej praxe; štruktúrovaný profesijný životopis; výpis z registra trestov (nie starší ako tri mesiace); písomný súhlas uchádzača na použitie osobných údajov pre potreby výberového konania (podľa zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov); písomné čestné vyhlásenie o pravdivosti všetkých údajov uvádzaných v žiadosti a predložených dokladoch

Prihlášku do výberového konania, spolu s požadovanými dokladmi,
doručte v zalepenej obálke, alebo poštou do 11. júna 2014,
do 15,00 hod. (v rámci úradných hodín MsÚ),
na adresu: Mesto Vrútky, Mestský úrad, Matušovičovský rad 4, 038 61 Vrútky.

Obálku označte:

„ZŠ Hany Zelinovej“

Ďalšie informácie nájdete na stránke mesta www.vrutky.sk, alebo na tel. čísle 043/4241807 Mgr. Emília Šútovcová.
Termín a miesto výberového konania oznámi uchádzačom, ktorí spĺňajú požadované predpoklady, rada školy.

24. mája sme si volili poslancov do Európskeho parlamnetu

Európsky parlament je zastupiteľským orgánom viac ako 500 miliónov občanov z 28 členských štátov Európskej únie. Každý občan sa so svojimi problémami a návrhmi môže obrátiť priamo na poslanca EP. Európsky parlament je spolu legislatívnym orgánom EÚ (spolu s Európskou radou a Radou ministrov EÚ, ktorá zastupuje 28 vlád členských štátov EÚ) s kľúčovými rozpočtovými právomocami, ktorý zároveň plní úlohu demokratického dohľadu nad všetkými inštitúciami EÚ. EP prostredníctvom zvolených zástupcov vykonáva zákonodarnú činnosť EÚ. Rozhoduje o právnych aktoch, smerniciach a nariadeniach EÚ, ktoré ovplyvňujú život občanov v členských krajinách EÚ. Európsky parlament je politickým fórom pre medzinárodné a vnútorné akcie EÚ, cez ktoré občania členských štátov

sprostredkovane vplývajú na tvorbu a formovanie európskej politiky vo vzťahu ku krajinám mimo EÚ i smerom do vnútra EÚ. Európsky parlament je jedinou nadnárodnou inštitúciou, ktorej 751 poslancov je volených v demokratických, priamych a všeobecných voľbách v jednotlivých členských štátoch EÚ. Voľby sa v nich konajú v rovnakom termíne, každých päť rokov. Počet zástupcov občanov - europoslancov z jednotlivých členských štátov EÚ stanovuje Zmluva o pristúpení k EÚ. Z nej vyplýva, že SR v EP zastupuje 13 poslancov.

Slovensko bude mať v EP 13 poslancov, volebná účasť slovenských voličov bola 13,05 percenta.

ZVolení poslanci do Európskeho parlamentu

Por. číslo	Meno a priezvisko	Politická strana
1	Pál Csáky	Strana maďarskej komunity - Magyar Közösség Pártja
2	Monika Flašíková Beňová	SMER - sociálna demokracia
3	Eduard Kukan	Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana
4	Vladimír Maňka	SMER - sociálna demokracia
5	Miroslav Mikolášik	Kresťanskodemokratické hnutie
6	József Nagy	MOST - HÍD
7	Richard Sulík	Sloboda a Solidarita
8	Maroš Šefčovič	SMER - sociálna demokracia
9	Branislav Škripek	OBYČAJNÍ LUDIA a nezávislé osobnosti
10	Ivan Štefanec	Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana
11	Boris Zala	SMER - sociálna demokracia
12	Anna Záborská	Kresťanskodemokratické hnutie
13	Jana Žitňanská	NOVA, Konzervatívni demokrati Slovenska, Občianska konzervatívna strana

Zariadenie SENIOR Vrútky spustilo prevádzku

Svojim klientom ponúkame komplexnú starostlivosť v sociálnej a zdravotnej oblasti. Naše zariadenie pre seniorov má kapacitu 38 miest v dvojlôžkových izbách s vlastným sociálnym

zariadením a balkónom, kde poskytujeme komplexnú starostlivosť. Dom sociálnych služieb má kapacitu 20 miest, a to v dvojlôžkových izbách s vlastným sociálnym zariadením a balkónom – s poskytovaním komplexnej starostlivosti.

V prípade záujmu o umiestnenie zavolajte
pondelok až piatok od 8. do 15. hodiny
na t. č. **0905 700 012.**

Nájdete nás na **Mierovej ulici č. 2145/10 vo Vrútkach**

Ankety a názory ľudí prišlo do našej redakcie:

Ako to chodí na Vrútockej pošte...

Ako zamestnanec jednej firmy sídliacej v Priekope chodím často na poštu. Mať na starosti firemnú poštu nie je žiadna sranda. Najmä ak ju musíte vybaviť na pošte vrútockej. Za tých pár rokov, čo ju navštevujem, by som si zaslúžila medailu za hodiny státia, ale najmä čakania. V priemere dvaja až trikrát do týždňa som jej klientom, poznám každú pracovníčku a mám už presne stanovené hodiny, kedy tam ísť a kedy sa tomu vyhnúť. Tento čas je

prísne ohraničený aj vďaka zlému systému, ktorý je tam už dlhodobo nastavený. Nebudem sa zmieňovať o tomto čase; tí, ktorí tam chodia pravidelne, majú svoje hodiny nastavené tiež a dobre ich poznajú.

Ak máte šťastie, natrafíte na milú pracovníčku, pohotovú a rýchlu, vyznajúcu sa vo svojom fachu. Vtedy vybavíte pomerne rýchlo a môže sa stať, že vám k rýchlej službe pribalí aj úsmev. Niekedy, a to oveľa častejšie, sa dejú opačné veci. Pri vstupe na poštu najprv hľadáte okienko, kde nie je „naaranžovaný“ kalendár označujúci, že prepážka je mimo prevádzky. Hľadáte, kde by ste sa postavili, v nádeji, že rýchlo vybavíte a odídete. Častým javom je iba jedna otvorená prepážka, pred ktorou v rade stojí už niekoľko ľudí. Opakovane pozorujem na tvárach klientov akési pohoršenie, počudovanie, hnev a zúfalstvo, keď zistia, koľko času tam musia stráviť, kým si zaplatia šek, pošlú list alebo vyberú peniaze. Navyše ako bonus sa im pred očami naskytá pohľad na hlúčik dvoch alebo troch pracovníčok, ktoré sa rozprávajú pri zavretých prepážkach. Kalendáre sú ako zátarasy na svojich miestach a spolu s klientmi sa stávajú svedkami prehnitých

socialistických návykov. Iritujúca je najmä neschopnosť tento zvyk úplne zlikvidovať a vyjsť ľuďom v ústrety.

Na oddelení, kde chcete podať či vyzdvihnúť balík, je situácia ešte katastrofálnejšia. Za roky, ktoré som tam strávila vyberaním doporučených zásielok, môžem čestne vyhlásiť, že som si tam odstála svoje. Nielen zdĺhavý systém založený na tom, že odosielenie jedného balíka trvá päť a viac minút vďaka novým počítačovým vymoženostiam, ale jeho „obsluha“ je tam akoby nasilu „vsadená“, bez úsmevu a pekného slova. Do toho je často zakomponovaný aj nezaujem o klienta, chýba bližší a ľudskejší kontakt so zákazníkom. A to je jeden z najväčších problémov tejto pošty. Nielen zlý systém, málo otvorených okienok, ale aj prístup zamestnancov ku klientom. Na pošte chýba duch akejsi urgentnosti rýchlo veci vybaviť alebo zákazníkov obslúžiť. Takýto stav pozorujem už veľmi dlho a nič sa nemení; akoby sa tam zastavil čas...

Jana Jesenská

Ak máte podobný problém a to nielen s poštou ako píše čitateľka, napíšte do redakcie Vrútočana.

ĎALŠIE ÚSPEŠNÉ KONCERTY XX. ROČNÍKA VRÚTOCKEJ HUDOBNEJ JARI

Veľkonočný koncert Chrámového zboru z Rakovej pod dirigentskou taktovkou Zuzany Golisovej priniesol poslucháčom nevšedný zážitok. Bohatý hudobný program bol doplnený duchovným slovom týkajúcim sa veľkonočného obdobia, ktoré vyvrcholilo radosným Aleluja. Miešaný chrámový zbor milo prekvapil kvalitnou hlasovou dispozíciou. Dlhý aplauz patrilo odspievaným a odrecitovaným Pašiam podľa Jána od Pavla Kršku, profesora Žilinského konzervatória. Koncert sa uskutočnil v rímskokatolíckom kostole.

Bohatý umelecký a duchovný zážitok pripravili žiaci ZUŠ Frica Kafendu májovým koncertom v Kostole sv. Jána Krstiteľa. Prítomní diváci tleskali najmä pôsobivým diela J. S. Bacha v podaní A. Motykovej, M. Tabakovej a B. Ramšíkovej z organového oddelenia ZUŠ. Veľkým zážitkom bol husľový prednes Kamilly Štafúrikovej. Zahrala časť Zima z diela A. Vivaldiho Štyri ročné obdobia. Vrútocká ZUŠ hudobným programom zameraným na obdobie baroka a umeleckými výkonomi žiakov obohatila dvadsiaty ročník VHJ..

Kultúru našich malých Vrútok obohacuje činnosť literárnych klubov:

Literárneho klubu Hany Zelinovej pri Mestskej knižnici Hany Zelinovej a Literárneho klubu Mateja Zaťka pri Katolíckom kultúrnom dome. Členovia Literárneho klubu Hany Zelinovej sa zaujímajú o literatúru, najmä poéziu, participujú na scenároch obľúbených literárno-hudobných podujatí, recitujú svoju vlastnú poéziu, zúčastňujú sa na stretnutiach vo Vrútkach, Martine i v okolí (Martinská poetická jeseň – stretnutie literárnych klubov z piatich krajín sveta, napr. aj z Kanady). Na literárnych súťažiach získali viaceré ocenenia, niektorí z členov vydali knižné zbierky a pripravujú sa vydania ďalších publikácií, literárnych zborníkov a občasníkov vydávaných mestom Vrútky. Člen LK HZ Milan Tuma svoje spomienky na Vrútky vložil do knihy Deti Turca. Literárny klub Mateja Zaťka je pomenovaný podľa kňaza a spisovateľa, výtvarníka, organizátora spoločenského života, ktorý pôsobil vo Vrútkach v rokoch 1969 – 1974. Spolok KKD podporuje činnosť klubu, ktorá je upriamená na programy podporujúce poznanie histórie

a osobností mesta, regiónu, na priblíženie duchovných krás čo najširšej verejnosti. Aktuálne klub vydal publikáciu P. Pečka: Život a dielo Mateja Zaťka. Obidva literárne kluby v spolupráci s miestnym odborom MS pripravujú spoločné programy a najnovšie literárne kaviarne.

Prvá – Literárna kaviareň s Miroslavom Sanigom, známym prírodovedcom a spisovateľom, sa uskutočnila poslednú májovú nedeľu v KKD. V úvodnom programe predniesli svoju poéziu E. Očkajová, M. Bajnoková a M. Hríbová – členky LK HZ. Zaujímavé a poučné rozprávanie M. Sanigu doplnila prezentácia jeho fotozáberov z prírody obohatená postrehmy premietnutého do slovného vyjadrenia. Poďakovanie patrí p. Sanigovi, ktorý svoje knižné publikácie daroval zdarma. Vysoká účasť (fotografia) potvrdila, že účastníci sa môžu tešiť na druhý ročník Vrútockej literárnej kaviarne. Podujatia literárnych klubov sú obľúbené, majú svojich priaznivcov. To je dobrý dôvod pripravovať pre Vrútočanov nové zaujímavé programy.

V rámci tohtoročnej VHJ sa 19. mája v evanjelickom kostole vo Vrútkach predstavila slovenská vokálna skupina **FRAGILE** pod vedením Branislava Kostku. Diváci si prišli na svoje, pretože ich repertoár je skutočne rôznorodý. Bez použitia hudobných nástrojov, teda a cappella, spievali známe hity svetových umelcov. V preplnenom kostole vládla vynikajúca atmosféra. Prítomných pozdravil ThDr. Marián Krivuš, farár, a v publiku medzi hosťami bola i zlatá olympionička Naša Kuzminová.

Text na celej strane: Božena Blahušiová, Foto: Martin Roško, red

Vrútockí medzivojnoví školáci

Štátnu ľudovú školu pre chlapcov a dievčatá zriadili vo Vrútkach v roku 1870. V školskom roku 1918/1919 mala 11 tried, 400 zapísaných chlapcov a 350 dievčat; ich školský život bol ťažký a dochádzka do školy neraz zložitá. Po prvej svetovej vojne a vzniku Československej republiky bola situácia v školstve veľmi zlá. V školách, ktoré prechádzali z maďarského vyučovacieho jazyka na slovenský, tak ako to bolo aj vo Vrútkach, neboli slovenské učebnice. Počet detí v triedach bol vysoký, školáci písali na bridlicové tabuľky gríflikmi: to, čo napísali, zotrel. Bez učebníc a poznámok sa deti veľmi málo naučili.

Najhrozivejším školským problémom však bolo, že celá generácia detí bola po vojne zubožená, zoslabnutá, detský organizmus nedokázal odolávať chorobám a epidémiám, najmä španielskej chrípke. Východiská neboli, pretože strava väčšiny školákov bola nedostatočná, prísun vitamínov a prístup k liekom bol nulový; na jar 1919 bol na celom Slovensku kritický nedostatok liekov. Hygienické podmienky v preplnených triedach boli zlé, choré deti boli so zdravými, školáci sa neprezúvali, šatne neboli, zmoknuté kabáty sa sušili v triedach...

Veľkým problémom bola dochádzka detí z chudobných rodín do školy. Väčšina z nich nemala na vyučovanie čas ani podmienky. Napriek tomu mnohé deti chceli do školy ísť, ale pár mesiacov počas zimy, keď mohli byť v škole, bolo pre ne málo. V škole boli totiž ušetrené od ťažkej, namáhavej práce pri chystaní dreva na zimu, zbieraní uhlia, nosení vody i od starostlivosti o malých súrodencov. Problém bol i v roľníckych domácnostiach, veď rodičia potrebovali pomoc všetkých členov rodiny. Deti museli pracovať na poli, na lúkach, pásť dobytok a starať sa oň. Oblečenie chudobných detí bolo obnosené a chatrné, často pre nedostatok topánok chodilo do školy len jedno z detí. Manželky robotníkov pri železnici prešivali obnosené uniformy a košeľe manželov na detské nohavice, kabáty a košeľe. Chlapci nosili krátke, často poplátané nohavice po kolená, krátke úzke kabátiky, obnosené košieľky, v zime podkolenky, často im vytŕčali holé kolená. Dievčatá mali jednoduché flanelové či barchetové šaty, ľanové košieľky, sukničky z maminých sukni, svetříky upletené z domácej vlny, na pleciah staršie šatky. Deti a školáci potrebovali pomoc zo všetkých strán. Snažili sa im pomáhať rôzne spolky, družstvá, cirkvi, organizovali sa

zbierky šatstva, potravín a peňazí. Najrozsiahlejšiu pomoc pre deti získal Československý Červený kríž (ČsČK) i vďaka misii lady Muriel Pagetovej z Britského ČK, ktorá v roku 1919 zriadila aj vo Vrútkach stravovacie zariadenie pre deti. Cez ČK získali deti na Slovensku počas rokov 1919 a 1920 lieky, mydlá a uteráky do tried, odev, obuv, potraviny vrátane kondenzovaného mlieka i rybi olej pre podvyživené deti.

Nepriaznivá situácia v školstve sa tiež postupne normalizovala. V školskom roku 1919/1920 sa začali používať slovenský šlabikár a čítanka, školáci sa učili náboženstvo, čítanie, mluvnicu, pravopis, sloh, písanie, počty a merbu, kreslenie, spev, telocvik a ručné práce. V školskom roku 1920/1921 pribudli slovenské počtovnice, vlastivedy a zemepisy. Žiakov hodnotili stupnicou od 1 do 5. Správanie, čiže mravy, mohli mať chválitebné, uspokojivé, zákonné, méně zákonné či nezákonné. Ich pilnosť učiteľia ohodnotili ako vytrvalú, náležitú, dostatečnú, nestálu, nepatrnú, prospech bol veľmi dobrý, dobrý, dostatečný, sotva dostatečný, nedostatečný, písmo mohli mať od veľmi úhľadného až po nedbalé. Ak sa v hodnotení žiakov nachádzali výrazy nezákonné, nepatrné, nedostatečné a nedbalé, určite sa v rodinách ozýval krik a vreskot potomkov, ktorým otcovia vyťali zopár výchovných zaúch, prípadne dostali výprask remeňom po zadku. Najmä v prípadoch, keď do rodín osobne zavítal pán učiteľ alebo pani učiteľka, ktorí boli v medzivojnovom období skutočnými autoritami. Mnohí z nich pomáhali chudobnejším nadaným žiakom, pozývali ich aj na olovrant. Nadané deti zo sociálne slabších rodín boli pozývané na olovranty i do bohatších vrútockých rodín; musel ich však odporučiť pán učiteľ. Pri bielej káve a domácim koláčiku sa potom stretli čisto oblečení chudobní žiaci so svojimi bohatými spolužiakmi v modrých, hnedých či bielych matrózových oblečkoch, dievčatká mávali svetlé šatočky s volánikmi, v páse stuhy a vo vlasoch mašle. Keď žiaci zvládli koncoročné školské hodnotenia, čakali na väčšinu z nich prázdniny

plné hier a dobrodružstiev. Chlapci sa hrali na žandárov, pandúrov a zbojníkov, na skrývačku, lozili po stromoch, kúpali sa v potoku, v Turci i vo Váhu, zo starých korýt mali urobené lode. Ich rozbité kolená a lakty boli prázdninovou značkou. Dievčatá sa premenili na princezné, pani učiteľky, hrali sa s bábikami, často len z handričiek či polienok. Prázdniny však nemali všetci, lebo mnohí museli pomáhať rodičom alebo mamám vdovám.

Viacere deti preto boli aj slabé a chorľavé; chudobné mamy ich však liečili podomácky, aj keď viac potrebovali pomoc vrútockých lekárov. V rokoch 1920 až 1929 už s nimi mohli chodiť do detskej sociálnozdravotnej stanice Červeného kríža v Turčianskom Svätom Martine. Pomoc poskytol aj spolok ČsČK vo Vrútkach, ktorý vyhľadával a umiestňoval jednak deti zo sociálne slabých rodín do Ozdravnice E. Maróthy-Šoltésovej v Turčianskom Sv. Martine – na Podstráňach, ale aj deti rodičov chorých na tuberkulózu na liečenie do Vysokých Tatier.

Deti z bohatých vrútockých rodín, ktorých otcovia mali väčšinou pri železnici dôležité funkcie, odcestovali s rodičmi do hôr, na letné chalupy na vidieku, na kúpeľné pobyty na Slovensku – výnimkou neboli ani pobyty v letoviskách pri mori. Od roku 1932 sa počas týždňa kúpali na vrútockej plavárni. V nedeľu išli s rodičmi na výlet, športovať alebo do cukrárne. Väčšina detí bola v nedeľu s rodičmi aj v kostole a potom si dohodla ďalšie prázdninové hry.

PhDr. Zora Mintalová Zuberová

Zdroj: súkromný archív autorky
Vrútky 1244-2000, ISBN 80-968442-7-X

Štátna ľudová škola, 20. roky 20. storočia

Hold žene, láske a kráse v dielach Martina Augustína a Dany Janebovej

Prijemný 21. májový podvečer v sobášnej sieni mestského úradu „priniesol“ Vôňu ženy. Pod týmto názvom pripravila Mestská knižnica Hany Zelinovej vo Vrútkach vernisáž výstavy obrazov akademického maliara **Martina Augustína**. Autor obrazov je uznávaným výtvarníkom na Slovensku aj v zahraničí. Venuje sa maľbe, grafike, kresbe a knižnej ilustrácii. Za ilustrácie a grafickú úpravu knihy básní Kamila Peteraja s názvom **Toto je moja reč** získal v roku 2009 Cenu Ministerstva kultúry SR v súťaži Najkrajšia kniha Slovenska. V roku 2012 bola do literárneho života uvedená jedinečná kniha autorského tandemu Kamil Peteraj – Martin Augustín **Obrazy, texty, sentencie** a v roku 2013 vyšla ich spoločná kniha básní **Bosá v prievitných šatách**. V roku 2014 začal spolupracovať s českým vydavateľstvom Metafora, pre ktoré ilustroval knihy **Elision, Nic nekončí, nic neumírá**. Návštevníci jedinečnej výstavy obrazov mohli naživo obdivovať krásu ženy, ktorá vyžarovala z každého portrétu, z každého originálneho materiálu – japonského papiera, dreva, mušlí i lastúr. Martin Augustín výstavou Vôňa ženy vzdáva hold ženskému šarmu a kráse.

Nezameniteľným spôsobom stvára jemnosť, krehkosť a zraniteľnosť. Príbeh žien, tajomných a zádušných... Akoby z dávnych čias vstupujú do nášho sveta. Jeho obrazy pôsobia meditatívne, pokojne, tíšia a spomaľujú vnímateľného diváka. Očarujú svojou tichou krásou, harmóniou, poctou ženskej duši. Jeho tvorbu definuje pokora, skromnosť pretavené do pastelových tónov. Súzvuk malieb a slov vznikol jedinečným pôsobením a spojením ľubostnej poézie druhého hosta – **poetky Dany Janebovej**. Jej básnické zbierky **Moje ruky sú Láska, Odsúdená na Lásku, Tvoje oči sú Cesta** zachytávajú všetky odtiene lásky, pocity zamilovanosti aj odcudzenia, radosti aj smútku. Poetka lyricky stvárnila malé drámy ľubostného vzťahu, prchavosť citu i nemožnosť vrátiť čas a to, čo sa v láske stratilo. Mocné slová ľubostných básní a tiché slová obrazov do harmónie celého večera zladili aj tóny klasickej gitary a spevu pedagógov

zo ZUŠ F. Kafendu Štefana Kapalu a Evy Stašovej. Výstava obrazov Martina Augustína mala pokračovanie – zaujímavé aktivity v rámci hodín výtvarnej výchovy a umenia pre základné školy, na ktorej žiaci spoznávali súčasné maliarske umenie a svojimi kresbami nadviazali na „vôňu ženy“.

Text: Mgr. Renáta Žiaková, internet, foto: red

Knižné novinky, ktoré si nájdete v mestskej knižnici Hany Zelinovej

V máji sme do fondu vrútockej knižnice zakúpili knižné novinky rôznych žánrov pre široké spektrum čitateľov. Z kníh pre deti je to obľúbený **Denník odvážneho bojka**, ktorý vo svojom ďalšom pokračovaní prináša veselé príhody a zážitky zo života chlapca, pretĺkajúceho sa dospievaním, a ďalej **Grázlik Gabo** so svojimi huncúctvami. Zo slovenských spisovateliek je veľmi čítaná Marta Hlušiková a jej najnovšia knižka **Môj dedko Rýchly šíp**. Medzi ďalšie novinky patria **Mimi a Líza, Ema a ružová veľryba, Klára a iglu, Pod vajíčkam...** Na svoje si prídu milovníčky **súčasných ženských románov**. V knižnici ich čakajú rôzne príbehy a osudy v knihách **Julinkina pekáreň** (autorka Táňa Keleová-Vasilková), **Príbeh menom Filip** (Katarína Machová), **Život sa nás nepýtal** (Ružena Scherhaufarová)... Medzi knižnými novinkami sú aj obľúbené **kriminálne romány**: napr. Daniel Silva **Angličanka**, Jo Nesbo **Polícia**, Harlan Coben **Šesť rokov**, Lars Kepler **Uspávač**, Pryor Mark **Kníhkupec**, Patricia Cornwellová **Posteľ z kostí**, Frederick Forsyth **Zoznam smrti**. Spomedzi historických ľubostných románov stoja za zmienku novinky od Lisy Kleypasovej, Mary Baloghovej, Tracy Warrenovej... Náročnejší čitatelia si u nás tiež vyberú z novej ponuky: Arturo Pérez-Reverte **Tango starej gandy**, Vaddey Ratnerová **V tieni Banyanu**, Leon Leyson **Chlapec na drevenej bedničke**, Pavel Hirax Baričák **Šlabikár šťastia**. Naša knižnica poskytuje možnosť prečítať si rôzne periodiká v priestoroch knižnice, ale aj vypožičať si ich na prečítanie domov, napr. PLUS 7 dní, Slovenka, Život, Zdravie, Záhradkár, MY – Turčianske noviny a iné. Od januára tohto roku sme pre svojich čitateľov sprístupnili aj ďalšie zaujímavé časopisy, ako sú: **Forbes**, ktorý sa zaoberá podnikaním, ekonomikou, marketingom a úspechmi iných ľudí; **100+1 zahraniční zaujímavosť** – približuje rôzne historické udalosti a zaujímavosti; **Lidé a Země** – časopis, ktorý čitateľovi prináša informácie na spoznávanie rôznych kultúr a zákutí našej planéty. Knižnica ponúka čitateľom aj **novinky z náučnej literatúry** venované problematike komunikácie, didaktiky, sociálnej práce, manažmentu, psychoterapie, medzinárodného obchodu, internetovej kriminality, nezamestnanosti... Srdečne pozývame aj nových čitateľov do Mestskej knižnice Hany Zelinovej, aby si vybrali zo širokej ponuky kníh a časopisov podľa svojho záujmu. Tešíme sa na vás, milí čitatelia.

Kolektív Mestskej knižnice Hany Zelinovej vo Vrútkach
Členský poplatok na 1. polrok: predškôláci 0,50 €, deti do 15 rokov 1 €, dospelý čitateľ 2,50 € študenti a dôchodcovia 1,80 €, výpožička periodika: 0,10 €

Text: Mgr. V. Vaňková, foto: K. Lahutová

Deti v škôlke zabával Harlekýn a Valentín

Začiatkom mája navštívilo Materskú školu na Nábrežnej ulici divadlo Harlekýn a Valentín, ktorí mali „MALÉ KINO“. Nielen slovom, ale aj spevom herci vniesli deti do sveta rozprávok, kde ich fantázia mala veľký rozlet. Formou zážitkového učenia Harlekýn a Valentín s deťmi vytvárali blízky kontakt a rozvíjali ich poznatky, vedomosti. Týmto predstavením sa u detí rozvíjalo hudobné, matematické a rozumové myslenie a predstavy. Deti sa smiali, výskali, tleskali, spievali. Opäť mali v škôlke jedno vydatené popoludnie. *Text, foto: Monika Krivková*

Deň mamičiek v materskej škole

V stredu 14. mája 2014 v odpoľudňajších hodinách sa v MŠ pri ZŠ s MŠ M. R. Štefánika vo Vrútkach uskutočnila besiedka pri príležitosti Dňa matiek. K takému sviatku neodmysliteľne patrí kytica. Deti pod vedením svojich p. učiteliek ju uvili z piesní, básní a tančekov. Vyjadrili tak vďaka svojim mamičkám za ich lásku, starostlivosť a obetavosť. Na záver im odovzdali vlastnoručne zhotovené darčeky a posedeli si spolu pri malom občerstvení.

Za MŠ Oľga Šimkovičová

Misia splnená- poklad sa našiel!

„Hľadanie pokladu“ bol názov hry, ktorú sme v rámci „Projektu ŠKD“ uskutočnili pre naše deti zo Školského klubu detí pri ZŠ Hany Zelinovej vo Vrútkach. Na hru sa zúčastnili všetky deti – boli rozdelené do piatich družstiev. V prvej časti plnili športové disciplíny. Víťazi jednotlivých disciplín získali „indície“ na pomoc pri hľadaní „pokladu“. V druhej časti sa všetky deti „vydali“ do terénu hľadať a nájsť ukrytý „poklad“. A kto ho prvý našiel a mohol sa tešiť z jeho sladkého obsahu? Deti z druhého oddelenia!

Text, foto: Katarína Mejstříková

Sobotu 3. mája 2014 sa konala **Medzinárodná súťaž v moderných tancoch v Dolnom Kubíne** s postupom na majstrovské finále do Prahy. Zúčastnili sa na nej aj dievčatá – členky záujmového útvaru Monkeys – CVČ Domino vo Vrútkach a takto reprezentovali:

1. miesto: Veronika Murgašová, Sara Koraušová

s choreografiou Wild Ladies,

2. miesto: Miroslav Figura s choreografiou Mystery,

3. miesto: juniorky s choreografiou Purplish.

Tanečný klub Monkeys súťažil pod vedením Lenky Ivanovej.

Blahoželáme k postupu do finále v Prahe.

Na prvej fotografii: Víťazky Veronika Murgašová a Sára Koraušová

Na druhej fotografii: Juniorská skupina – Terka Matušková, Nika Verešová, Aďka Kapenieksková, Viktória Majková, Miroslav Figura, Katka Sapietová, Maťa Farárová a vedúca – Lenka Ivanová

Text, foto: Lenka Ivanová, vedúca záujmového útvaru Monkeys – CVČ Domino Vrútky

**PRIVÍTALI SME
MALÝCH OBČANOV VRÚTOK**

Veronika MEDVECKÁ
Samanta Antónia BALOGOVÁ
Šimon MRUŠKOVIČ
Vanesa DIBÁKOVÁ

POVEDALI SI ÁNO

Tomáš MAJDA	Zuzana VALKOVÁ
Martin STRONČEK	Zuzana ŠKULTÉTYOVÁ
Michal VARGA	Anna KORMANOVÁ
Miroslav ONTKO	Lucia MURCKOVÁ

OPUSTILI NÁS

Pavel SLÁDEČEK	27- ročný
Alžbeta KOREŇOVÁ	83- ročná
Vladimír KURÁK	70- ročný
Zdena DOBÁKOVÁ	63- ročná
Vladimír CHLADNÝ	81- ročný
Sidonia KUPČULIAKOVÁ	81- ročná
Milan CALÍK	72- ročný
Anna MOTYKOVÁ	79- ročná

(Údaje poskytol referát evidencie obyvateľstva a matriky MsÚ – M. Blahová, I. Pepuchová.)

Primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr v máji privítal v sobášnej sieni jubilujúcich obyvateľov Vrútok. Hrejivým slovom, stiskom rúk a darčekom si uctil ich život. Bolo to veľmi dojemné stretnutie, prítomným vypadla aj nejedna slzička. Po našich jubilantoch prišli na rad najvzácnejšie a najdrahšie poklady na svete – naše deti, ktoré privítal primátor mesta a do vienka im zaželal zdravie, rodičovskú lásku, nehu, blaho, radosť. **Do pamätnej knihy sa zapísalo tridsať jubilantov a rodičia jedenástich detí.**

Text, foto: red

O SLOVENČINE

V našej rubrike prinášame nesprávne a **správne príklady** slov a slovných spojení, aby sme vedeli rozpoznať tie nesprávne a vo svojej reči a jazyku používali tie správne. Je dobré písať bez gramatických chýb.

Oni, sami, radi = viaže sa na mužský rod. Ony, samy rady = viaže sa na ostatné rody: neživotný mužský, ženský a stredný rod.

Oni (muži) radi pôjdu sami.

Ony (ženy, deti) rady pôjdu samy. Duby tam stáli samy.

Správne = jedenkrát, prvýkrát, dvakrát,
nesprávne = jeden krát, prvý krát, dva krát.

Správne = jeden raz (jednorazový), dva razy, päť ráz, veľa ráz.

Správne = často, nesprávne = častokrát.

Správne je: Dostal som nápad = napadlo mi, že upečením koláč.

Nesprávne je: Napadlo ma, že upečiem koláč.

Napadlo ma = ohrozilo ma.

Predložky s, so sa viažu s inštrumentálom – **s kým, s čím: s kolegyňou, s drahokamami.**

Predložky z, zo sa viažu na genitív – **z koho, z čoho:**

zo Sone, z orchidey.

Správne = môžeme, nesprávne = môžme.

Správne = hanba, hanbiť sa, nesprávne = hamba, hambiť sa.

Medzery pred čiarkou, otáznikom a výkričníkom sa nepíšu. Viete o tom? Áno, tak je to správne!

Euro sa skloňuje. Správne: Mám päť eur.

Nesprávne: Mám päť euro.

(Podľa jazykového okienka Milujeme slovenčinu pripravila jazyková redaktorka.)

Deň otcov

Tretia júnová nedeľa, ktorá v tomto roku pripadá na 15. júna, je zasvätená všetkým mužom, z ktorých sa stali oteckovia. Aj na Slovensku si pripomíname dôležitosť otca v rodine pri výchove detí. Za pôvod tohto sviatku vďačíme Američanke s menom Sonora Louise Smart Doddová, ktorá si chcela uctiť predovšetkým svojho otca, veterána občianskej vojny Williama Smarta. Jej otec sa po smrti svojej manželky staral o šesť detí. Sonora Louise vnímala svojho obetavého otca ako hrdinu, a preto chcela, aby aj otcovia mali svoj sviatočný deň – podobne ako matky. Úloha otca v rodine a v živote dieťaťa je veľmi dôležitá. Veľa dnešných detí svojho otca nepozná alebo vyrastajú bez neho. Treba pripomenúť, že otec je a vždy bude výnimočná osoba, ktorá ovplyvňuje formovanie osobnosti dieťaťa v rodine. Tradícia Dňa otcov vznikla v meste Spokane (štát Washington) roku 1910. Aj keď je to pôvodne americký sviatok, môžeme s úctou povedať, že popularita slávenia Dňa otcov narastá aj u nás. *Text: Mgr. Bohuslav Figura, foto: internet*

Čas beží, spomienky ostávajú

Spomienky, keď sú príjemné, človeka povzbudzujú. Náš mesačník Vrútočan slúži aj na to, aby pripomínal, spomínal a povzbudzoval. Tento rok na ďalšie povzbu-

denie posluží spomienka na významného Vrútočana – architekta Eugena Kramára. Je to pri príležitosti stého výročia jeho narodenia, ktoré pripadlo na 5. mája 2014. Podobne ako spomíname tento rok na storočnicu Hany Zelinovej, tak sa vraciame v spomienkach aj na Eugena Kramára.

Eugen Kramár bol Vrútočan a na Vrútkach

je aj pochovaný. I keď sa na Vrútkach narodil, vyrástol tu ako syn evanjelického farára Cyrila Kramára. Roku 1938 ukončil štúdium architektúry v Prahe, v rokoch 1943 – 1947 bol samostatným architektom, neskôr bol menovaný za profesora na Fakulte architektúry v Bratislave. Po roku 1984 sa stal hlavným architektom Projektového ústavu Slovenského zväzu výrobných družstiev. Za svoju všestrannú činnosť dostal vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu, roku 1996 štátne vyznamenanie Za rozvoj slovenskej architektúry. Pre mesto Vrútky vypracoval projekt prestavby mesta – veľmi účelný a praktický. Žiaľ, k realizácii nedošlo, lebo spojením Vrútok s Martinom sa Vrútky stali časťou na výstavbu bytov pre martinské Turčianske strojárne. Mestské zastupiteľstvo vo Vrútkach na svojom zasadnutí 26. februára 1992 schválilo E. Kramárovi udelenie titulu Čestný občan

mesta Vrútky. Slávnostné oceňovanie sa uskutočnilo v Katolíckom kultúrnom dome za účasti občanov a spolu s E. Kramárom dostal takéto vyznamenanie aj František Zvarík. Aj sestra Eugena Kramára, o 2 roky mladšia Valéria, bola zaslúžilou občiankou Vrútok. Stala sa učiteľkou, kantorkou a vie sa o nej, že po skončení druhej svetovej vojny spolu s manželom výdatne pomáhala občanom postihnutým vojnovými udalosťami. Jej manžel Milan Dudáš sa po otcovi stal evanjelickým farárom a tiež bol verejne veľmi činný. Počas Literárneho večera v KKD mu mesto Vrútky v roku 2003 udelilo Cenu mesta Vrútok. Na počesť stého výročia narodenia Eugena Kramára bola položením venca na rodinný hrob na vrútockom cintoríne prejavená úcta a poklona tomuto vzácnemu človeku a známemu architektovi.

Róbert Zacharides

Eugen Kramár pôsobil ako architekt, autor návrhov mnohých verejných budov. Narodil sa 5. mája 1914 v obci Devičie (okres Krupina) v rodine evanjelického kňaza. Roku 1920 sa s rodičmi presťahoval do Vrútok. V rokoch 1933 – 1938 absolvoval štúdium architektúry na Vysokej škole architektúry a pozemného staveľstva ČVUT v Prahe. Dva roky (1941 – 1942) pracoval v stavebnej spoločnosti Tatra. Roku 1942 – 1947 založil so Štefanom Lukačovičom vlastný architektonický ateliér. Roku 1947 ho Emil Belluš pozval, aby sa zúčastnil na zakladaní Fakulty architektúry SVŠT v Bratislave. V rokoch 1947 – 1950 pôsobil ako profesor na tejto fakulte. Roku 1950 ho v rámci stalinskej perzekúcie v skupinovom procese nespravodlivo obvinili a odsúdili na 14 rokov väzenia vrátane konfiškácie majetku. V rokoch 1950 – 1960 bol po nespravodlivom odsúdení aj väznený. Väčšiu časť výkonu trestu strávil v pražskej väznici na Pankráci. Roku 1960 ho po desiatich rokoch v rámci amnestie prezidenta z väzenia prepustili. Roku 1964 dostal Eugen Kramár vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu. V rokoch 1960 – 1967 pracoval ako vedúci projektant v Stavoprojekte v Košiciach. Práve tu projektoval veľa významných stavieb realizovaných vo Vysokých Tatrách. Roku 1967 bol rehabilitovaný. Bol spoluzakladateľom Združenia projektových ateliérov pri Zväze slovenských architektov v Bratislave. Roku 1971 v čase normalizácie ho vylúčili zo Zväzu slovenských architektov a opätovne pozbavili občianskych a ľudských práv. V rokoch 1971 – 1984 pracoval ako projektant v Štátnom projektovom a typizačnom ústave v Bratislave.

V rokoch 1984 – 1990 bol hlavným architektom Slovenského zväzu výrobných družstiev. Eugen Kramár dostal viaceré vyznamenania. Ako píše vo svojej spomienke pán Zacharides, ocenilo ho aj mesto Vrútky – dostal titul Čestný občan mesta Vrútky. Zomrel 30. decembra 1996 v Bratislave.

Významné diela Eugena Kramára

Slovenská národná banka v Bratislave a Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava, projekt, 1943

Budova Ústrednej poštovej správy v Bratislave (Administratívna budova spojov), súťaž – 1. cena, 1946

Administratívna budova Fondu národnej obnovy, Dobrovičova ul., Bratislava, projekt, 1947

Administratívna budova Ústredného riaditeľstva Štátnych lesov, Staromestská ul., Bratislava, projekt, 1947

Budova Zboru národnej bezpečnosti, Račianska ul., Bratislava, projekt, 1948

Štátna banka v Trenčíne, projekt, 1943

Pošta s bytovými domami v Trnave, projekt, 1949

Rekonštrukcia divadla v Trnave, realizácia, 1947

Nemocnica na Myjave, projekt, 1944

Lyžiarsky areál Štrbské Pleso (Areál snov – športový areál s mostíkmi, lanovkami, bežeckými traťami, dvomi lyžiarskymi sedačkami na Solisku)

Hotel FIS v Štrbskom Plese

Horská služba v Starom Smokovci

ČEDOK v Starom Smokovci

Hotel URÁN v Tatranskej Lomnici

Barnabitky na Hradčianskom námestí v Prahe a rehabilitácia kláštora, realizácia, 1958

9 bytových domov v Prahe-Žižkove

Železničná stanica v Štrbskom Plese

Eurocamp FICC v Tatranskej Lomnici

Bytové domy Pod Lesom v Smokovci

Školy v Zlatých Moravciach, Poprade, Košiciach, Rudníku, Hrnčiariských Zalužanoch

SAS Bratislava *red, zdroj: wikipedia*

5. mája uplynulo sto rokov od narodenia Eugena Kramára. Mesto Vrútky si uctilo jeho pamiatku pri hrobe na vrútockom cintoríne (fotografie).

Ďalšie spisovateľské úspechy Milana Tumu

Významným spisovateľským posunom vrútockého rodáka bolo prijatie medzi členov Spolku slovenských spisovateľov (SSS). Predstavenstvo SSS na svojom rokovaní 16. apríla 2014 prijalo návrh členskej komisie SSS na prijatie nových členov, medzi ktorými bol aj Vrútočan Milan Tuma. O týždeň neskôr – v stredu 23. apríla – sa v Turčianskej knižnici v Martine uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie súťaže o najkrajšiu a najzaujímavejšiu knihu regiónu Turiec. V ankete Kniha Turca 2013 v kategórii beletria pre deti a dospelých obsadila druhé miesto publikácia Aj takí sme boli: Deti Turca od Milana Tumu. Pretkávajú sa v nej pútavé príbehy Vrútočanov, láskavý humor, zrnká tolerancie a ľudskosti, ktoré robili Vrútky Vrútkami. Ide o atraktívne spracovanie príbehov z Vrútok, ktoré majú úžasnú históriu, ale aj jedinečnú súčasnosť. Kniha bola uvedená do života počas Dní mesta 2013. (Iba na pripomenutie – v ankete Kniha Turca 2009 v rovnakej kategórii zvíťazila pred štyrmi rokmi prvotina Milana Tumu Čaša plná lásky.) Milan Tuma sa narodil 27. februára 1941v Martine. Vyštudo-

val VŠMU. Jeho spolužiakmi boli napr. Michal Dočolomanský a Juraj Slezáček a iní. Pôsobil vo viacerých divadlách: v Divadle SNP v Martine, Petra Jilemnického v Žiline, J. G. Tajovského vo Zvolene. Písal literárne scenáre, niektoré vyšli v časopisoch Osvetová práca, Javisko a v regionálnych publikáciách. Poéziu uverejňoval aj v Zorničke, Slniečku a mnohých zborníkoch. V posledných rokoch sústredil svoje kultúrne aktivity na rodné Vrútky. Ako predseda Literárneho klubu Hany Zelinovej sa v spolupráci s mestom Vrútky podieľal na príprave viacerých kultúrnych podujatí. Je spoluautorom v zborníkoch a občasníkoch literárneho klubu.

Milanovi Tumovi k úspechom gratulujeme a želáme pevné zdravie.

Mgr. Juraj Gorilák

Pani Hane

*V tomto hlučnom svete,
plnom farebných myšlienok,
veľkých klamstiev
a hlúpych otázok
ťažko sa stíšiť
otvoriť uši, a počúvať
tichý šepot Turca,
jeho stáročnú pravdu,
ktorú sme sa už
odnaučili vnímať.*

Pani Anna

*Nemôžeme sa k vám priblížiť
vlastnou zásluhou,
náš talent na to nestačí.
Nedosiahne na hĺbku a výšku
vášho duchovného rozletu.*

*Pomôžte nám,
aby sme vedeli
posúdiť všetky naše
literárne plány,*

*ich hodnoty,
túžby podľa vašej pravdy.*

*Môžeme chytiť vietor?
Vidieť vánok?*

*Jeho prítomnosť sa zjavuje
v listoch stromov.*

*Skutočný život
je predsa v čistom pohľade.*

*Odhrňte z predneho
závoju hmly,*

*aby s čistým srdcom
a myslou*

hľadeli dopredu.

*Objavme v sebe
veľkosť lásky, hĺbku pokoja.*

*Ten pevný základ
aj v neľútostnom období sucha,
aj v búrke.*

*Každému z nás chutí žiť,
keď máme radi druhých.*

Milan Tuma

Fotosúťaž

Vyhodnotenie aprílovej súťaže:
autorkou víťaznej fotografie z aprílového čísla časopisu Vrútočan je Alica Füssiová. Srdečne blahoželáme, víťaznú fotografiu uverejňujeme a v redakcii Vás čaká vecná cena.

**VETERINÁRNA AMBULANCIA
VRÚTOČANKA**

Ordinačné hodiny:
Pondelok - Štvrtok: 8:00 - 12:00 14:00 - 18:00
Piatok: 8:00 - 12:00 14:00 - 17:00

M. R. Štefánika 6, 038 61 Vrútky veterinara.vrutocanka@gmail.com
Tel.: 0944 282 877 www.vrutocanka.sk

Predaj krmív, výživových doplnkov.
www.krmiva-vrutocanka.sk

-inzercia-

Výhodne predám rodinný dom v lukratívnej štvrti Vrútok na Chotárnej ulici č. 8 aj so záhradou, výmera 600 m². Cena dohodou; tel. 055/678 72 19.

-inzercia-

	urobil znak, vyznačil	úradne zobralo, skorníškovalo	osobné zámerno	udieral	koralový ostrov	príšival záplaty		obyvateľ Saska	rímske číslo 2000	horná končatina	laba (expr.)	1	Air Trans Africa (skr.)
	zobaním obžral						smrť						
3							talizman dravý vták						
	tu máš		vodná rastlina peši turisti						dieža hniľa, tučňa				
	Abteil (skr.)			gibon bieľonúky omotal				slovenský tenorista mimovoľný základ					nápev, melódia (hud.)
	šarm, pôvab				lotor, po česky kdeže by					pestrý papagáj spoločenská hra			
	mesto na Považí					alkohol cvik v loge					príšivaj umelý nášyp		
	lámala						piano značka staršieho televízora						
	vrochnák	morské oko 2						mužské meno mnoho spiaci					nápoj obsahujúci chinín
	vlasové parazity			hoci francúzska hudobná skupina					ťažké kladivo morský rak				
	elektrón-volt (zn.)		menšia pohovka súpravy vážčnov								vnútri ruský panovník		
	obľúbený nápoj				vyňtý kočovník léglík (hovor.)					leský kov veselý povevok			
	okno					zmenkovi diznici patriace Norovi							
	stavba z kameňa nástroj na kopanie												
	vyčkávalo												
	spojka				Severan ženské meno (30.1.)								
	predložka datívu		meno Bohúľa tiež										
	mesto na Morave v okrese Blansko												
	dajako, akosi												

Pomôcky: Papp, asána, KAOMA, avaláti.

Autor: Milan Nemček

Milí čitatelia, všetkým, ktorí sa zapojili do májovej tajničky ďakujeme.
Správne znenie tajničky je: „Kto sa v máji potí na poli a modlí v komore, hladom nezomrie.“
Výhercov: p. Juraja Vrabca a p. Oľgu Gaburovú čaká v redakcii Vrútočana kniha
DETI TURCA od Milana Tumu. Júnová tajnička v sebe ukrýva opäť pranostiku.
Vaše odpovede zasielajte na korešpondenčnom lístku s nalepeným kupónom
do 20. júna 2014 do redakcie Vrútočana, pre internetových čitateľov
(bez kupónu) na vrutocan@vrutky.sk.

Kupón
Vrútočan
6/2014

VODNÍ PÓLISTI OVLÁDLI KOŠICKÝ BAZÉN

Počas posledného aprílového víkendu sa na košickej krytej plavárni uskutočnilo 2. kolo Národnej ligy kadetiek a 5. kolo Obľastnej súťaže východ mladších žiakov

vo vodnom póle. Obe vrútocké družstvá nenašli v bazéne premožiteľov a tešili sa z plného bodového zisku. Vrútocké kadetky figurujú po 2. kole na prvom mieste, mladší žiaci postúpili do bojov o 1. až 4. miesto z druhého miesta.

Kadetky

PVK Vrútky – ŠKP Košice 17 : 3

PVK Vrútky – Kúpele Piešťany 11 : 8

PVK Vrútky – Slávia UK Bratislava 16 : 8

Mladší žiaci

PVK Vrútky – Nereus Žilina 19 : 4

PVK Vrútky – Slávia PU Prešov 11 : 7

PVK Vrútky – ČH Hornets Košice 9 : 8

Dušan Kucharik, PVK Vrútky

Zo života Rádioklubu OM3KfV

Na veľkonočný pondelok zorganizoval Rádioklub OM3KfV s finančnou podporou mesta Vrútky medzinárodné krátkovlnné preteky **Jarný šprint**. Teraz už z celej Európy prichádzajú na adresu rádioklubu súťažné denníky od jednotlivých súťažiacich a rádioklub čaká najťažšia práca – skontrolovať všetky spojenia jednotlivých staníc a určiť celkové poradie súťažiacich v jednotlivých kategóriách.

Prvý májový víkend sa reprezentačné družstvo vrútockých rádioamatérov zúčastnilo na II. subregionálnych pretekoch Majstrovstiev Slovenska vo vysielaní na VKV pásmach.

Počasiť tentoraz rádiovým vlnám neprialo. Búrky v južnej Európe spôsobovali úniky signálu a s niektorými stanicami bolo možné komunikovať len pár sekúnd. Vrútockým rádioamatérom sa podarilo z kóty Kľačianska Magura nadviazať 152 spojení so stanicami na Slovensku, v Českej republike, Nemecku, Rakúsku, Poľsku, Maďarsku, Slovinsku, Srbsku, Chorvátsku a Taliansku. Najdlhšie uskutočnené spojenia boli s nemeckou stanicou z luxemburského pohraničia na vzdialenosť 810 km a s Talianskom na vzdialenosť 792 km.

Text, foto: Bohuslav Slezák, OM6ABS

HORE ZDAR

Každého, kto vystúpi na Kľačiansku Maguru, privíta biely nápis na chate: HORE ZDAR. Tento nápis vznikol z pozdravu, ktorým sa dávala úcta prírode. Turistický pozdrav bol samozrejmosťou pre stretávajúci sa priateľov prírody na turistických chodníkoch. **Vždy prvý pozdravil ten, ktorý stúpil nahor, teda prichádzajúci.** Často sa stáva, že zabúdame na tento pekný zvyk, a je to priam smutné, keď sa turisti obchádzajú na úzkom chodníku vedľa seba bez pozdravu, bez prejavu spolupatričnosti. Určite každý v sebe cíti, že „čosi“ by sa žiadalo urobiť... Ale mnohí nespravia z nejakej ostýchavosti či uzavretosti do vlastného súkromia ani ten jeden „krok“ smerom k druhému... Je to príznak dnešnej doby? Práve to „čosi“ je obyčajný pozdrav. Pozdrav zblížuje ľudí, uvoľní situáciu a povzbudí k ďalším slovám či získaniu informácií. Pozdrav je prvý prejav zblíženia a získania pocitu istoty, že nie sme sami a nezostaneme bez prípadnej pomoci. Preto nezapúdajme na tento zvyk a smelo vzdávajme úctu ľuďom aj našej úžasnej prírode.

Ing. Ľubomír Bernáť

Ceny vstupného na vrútockom kúpalisku počas sezóny 2014

* Dospelí	2,40 €
* Deti od 6 do 15 rokov	1,50 €
* Jednotné vstupné po 16 hod.	1,20 €
* 20 vstupová permanentka	40,00 €
* Dôchodcovia nad 65 rokov	0,50 €
* Deti do 6 rokov	0,50 €
* Občania ZŤP a ZŤP- S	0,50 €
* Ranné plávanie 6. do 8. hod.	1,00 €

Strelkyňa Viera Bučkuliaková úspešne reprezentovala na Svetovom pohári v nemeckom Hannoveri a v poľskom Štetíne

V uplynulých dňoch sme navštívili pani Vieru Bučkuliakovú, ktorá napriek svojmu handicapu reprezentuje Vrútky v športovej streľbe. Telesne znevýhodnení športovci to nemajú ľahké, ale pani Viera sa nevzdáva a poctivo trénuje, čo sa odzrkadľuje na jej výsledkoch. Športovú streľbu sa zaoberá od roku 2006. Od minulého roku trénuje v Martine, prešla do Športovo streleckého klubu mesta Martin. Precestovala niekoľko krajín, kde bodovala na svetových súťažiach. V dňoch 29. apríla - 4. mája 2014 sa v nemeckom Hannoveri konali preteky Svetového pohára v streľbe. Viera Bučkuliaková **skončila šiesta v kategórii R8 3 x 20 malokalibrovka**. Slovensko ešte reprezentovali Jozef Široký, Radoslav Morvaj, Štefan Varga, Margita Prokeinová, Veronika Vadovičová a Radoslav Malenovský. Z Hannoveru sa časť výpravy presunula na ďalšie podujatie Svetového pohára do Štetína. V tomto poľskom prístavnom meste štartovala od 7. - 11. mája trojica Vadovičová, Široký a Bučkuliaková. **Skončili na výbornom druhom mieste**. Tento rok sa Viera Bučkuliaková kvalifikovala na Majstrovstvá sveta, ktoré budú 19. júla v nemeckom Suhle. Medzi jej doterajšie najväčšie úspechy patrí bronz z Majstrovstiev Európy v roku 2007, druhé miesto v jednotlivcoch na Svetovom pohári v Španielsku v roku 2010, zlato v družstvách na Svetovom pohári GP France, v disciplíne R6 malokalibrovka. Športová streľba je veľmi nákladný šport na čas a najmä na finančné prostriedky. Bez podpory jej rodiny a viacerých sponzorov by to určite nešlo. Pani Viera ďakuje za podporu od martinského primátora, aj MsZ Vrútky a najmä primátorovi Ing. Miroslavovi Mazúrovi za každoročnú finančnú dotáciu. *-red-*

zľava: V. Vadovičová, J. Široký, V. Bučkuliaková

Výročie futbalového klubu

V máji 2014 uplynulo 105 rokov od založenia futbalového klubu vo Vrútkach. Bolo to presne 15. mája 1909. V miestnosti Feldmannovej kaviarne na Dolných Vrútkach sa zišlo o pol siedmej večer tridsať vrútockých mladencov, aby založili RTC VRÚTKY (Ruttikai Torna Club), teda Vrútocký telocvičný a športový

klub. Prvým predsedom klubu sa stal Bartolomej KVAN-DUK, vtedy študent učiteľského ústavu, podpredsedom Štefan DARULA, tajomníkom Ernest TESÁR, zapisovateľom Kornel VÖLPEL. Vrútocký futbalový klub prešiel rôznymi premenami. Patrí medzi najstaršie kluby na Slovensku. Počas svojej histórie sa vrútockí futbalisti stretli s mužstvami z Bratislavy, Košíc, Prešova, Banskej Bystrice, Trnavy, Trenčína, Žiliny, Nitry, dokonca privítali pražské mužstvá Sparty, Slávie, Bohemians, ako aj futbalistov Ostravy, Brna, Plzne a ďalších. Dosiahli rozličné úspechy. Tie najväčšie sa pravdepodobne zrodili v sezónach v rokoch 1940/1941 a 1941/1942, keď sa Vrútky umiestnili na druhom mieste v Slovenskej lige za ŠK Bratislava. Vrútocký futbalový klub vychoval veľa výborných futbalistov. Za najväčšiu vrútockú futbalovú hviezdu možno bezpochyby označiť Adolfa Schénera (Dolfiho), ktorý bol neskôr hráčom ČH Bratislava a vynikajúcim reprezentantom bývalého Československa. **Nášmu súčasnému futbalovému klubu ATTACK Vrútky prajeme do ďalších rokov všetko najlepšie a veľa úspechov!**

Milí futbaloví priaznivci! Futbalový klub ATTACK Vrútky bude v čase od 4. do 8. augusta 2014 organizovať III. ročník futbalového kempu. Hlavnou úlohou bude osvojiť si a zdokonaľiť technické schopnosti futbalistov najnovšími metódami. Plánovaný program má zahŕňať dve tréningové jednotky denne, návštevu kúpaliska, rôzne hry, obed, olovrant, pitný režim. Tréningy budú vedené pod taktovkou odborníkov aj za účasti trénerov z prvotriednych slovenských klubov. Deti narodené v rokoch 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 a 2007 **možno prihlásiť na telefónnom čísle 0918 545 178 alebo elektronicky mbernik@centrum.sk**

Matej Berník

VRÚTOČAN * Vydáva: Mesto Vrútky, Matušovičovský rad 4, 038 61 Vrútky, IČO 00 647 209

* Adresa redakcie: Ul. 1. čs. brigády 14, 038 61 Vrútky * **Tel: 043/4281 203**

* **E-mail: vrutocan@vrutky.sk** * Nevýžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia

* Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie* Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Jazyková redaktorka: Elena Režná

* Redakčná rada: **Zodpovedná redaktorka: Bc. Miriam Migátová**, Členovia: Božena Blahušáková, Mgr. Bohuslav Figura, Mgr. Juraj Gorilák, PhDr. Zora Mintalová Zuberová, * Grafická úprava: redakcia

* Uzávierka dopisovateľských materiálov do 17. dňa v mesiaci * Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky

* Číslo red.: 260/1991, * EV 4953/14 * ISSN 1339-6730 * Náklad: 3200 ks, jún 2014

XX. VHJ

Mesto Vrútky

Pozývame vás

na

Záverečný koncert VHJ

Chrámový zbor sv. Jána Krstiteľa

dirigent: Viliam Majda

Sláčikový komorný orchester

pod vedením **Maroša Kramára**

Detský zbor Svetluška zo ZUŠ Martin

dirigent: Otilia Moravčíková

Kde?
Kostol sv. Jána Krstiteľa Vrútky

Kedy?
8. júna 2014 o 16:00 hod.

mediálni partneri

IKAR

VRÚTOČAN

Knihy Branislava Deaka budú predané a poseďte spojené s autogramiádou

Mestská knižnica Hany Zelinovej

vo Vrútkach Vás pozýva
na stretnutie s hercom

Branislavom Deákom

/ Jeho kniha " Chute a vône života " /
pri chutnej kávičke a sladkom občerstvení

dňa 30.6.2014

17.00 hod.

kaviareň Vivien

/ pešia zóna /

v spolupráci s vydavateľstvom IKAR

Fesťme sa na Vás ...